

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
DIVADELNÍ FAKULTA

Posudek bakalářské diplomové práce

Název práce: Osobnost a myšlení Jerzyho Grotowského v kontextech
hlubinné psychologie C. G. Junga
Studijní obor: Dramatická umění/Teorie a kritika
Autorka práce: Róbert Štefančík
Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Pilátová
Oponent práce: Mgr. Radovan Lipus PhD

Předkládaná práce je hodnocena

1. Z hlediska obsahového záměru, naplnění zadání a zpracování předepsané literatury
B
2. Z hlediska požadavků na jazykovou správnost (pravopisné a jiné jazykové chyby)
B
3. Z hlediska požadavků na formální úpravu, požadovaný rozsah, dodržování citačních norem, odkazy a bibliografii
A
4. Připomínky, náměty, otázky k rozpravě.

1.
Róbert Štefančík si pro svou bakalářskou práci zvolil téma, které je mu evidentně blízké a dlouhodobě a systematicky poutá jeho zájem, což je velice šťastné východisko, umocněné navíc inspirativním setkáním s vedoucí práce prof. Janou Pilátovou. Ta mu plasticky zprostředkovala myšlenkový svět významného tvůrce, reformátora a myslitele nejen ve svých přednáškách a seminářích, ale navíc cennými konzultacemi podloženými vlastní osobní zkušeností s životem a dílem Jerzyho Grotowského (dále jen J.G.). Svůj zájem o zkoumanou problematiku autor práce navíc aktivně prohluboval také na tématicky příbuzných workshopech na půdě DAMU i mimo ni.

Z práce Róberta Štefančíka je tedy zcela evidentní vnitřní zaujetí tématem a upřímná snaha proniknout k duchovním, psychologickým a filosofickým zdrojům životní a tvůrčí cesty J.G. zejména ve vztahu k dílu Carla Gustava Junga. (Dále jen C.G.J.)

Hned v úvodu své práce se Štefančík netají svými sympatiemi k inspiračním východiskům, které mají svůj původ v tajemství/mystériu mimo striktně materializovatelnou a objektivizovatelnou sféru našeho běžného světa, který je, zejména v našem euroamerickém kulturním kontextu, bohužel poněkud jednostranně vychýlen směrem k většinově adorované racionalitě nejen ve smyslu rozumu, ale i racionálnosti, tedy ekonomie, efektivity a výkonu. Proti nim – v souladu se zkoumanými osobnostmi – staví svět archetypů, hlubinného vědomí, kolektivní paměti, mýtů a rituálů, které jsou hluboko pod všemi těmito racionálními, výkonnými a logickými podlažimi latentně ukryty.

Ne nadarmo C.G.J. v jednom ze svých textů přirovnává lidskou mysl ke členitému starému domu s prosvětlenými obytnými patry, pod nimiž je sklepení s románskou klenbou, a ještě níže hliněná podlaha s neznámými střepey a kosterními pozůstatky po mnohem starším osídlení. Robert Štefančík se ve svém textu vydává na paralelní pout' – nejprve zrekapituluje životní a tvůrčí dráhu J.G., pak totéž, v poněkud obecnější podobě učiní na příkladu C.G.J. Nalézá tak mnohé inspirační průsečíky, jejichž společným jmenovatelem je **důraz na přímou a neprostředkovanou subjektivní zkušenost, vnímanou především skrze vlastní tělesnost**. Kromě C.G.J. se autor práce odvolává zejména na prvotního a celoživotního guru J.G. představitele džánajógy Šrí Ramana Maharišiho. Možná by bylo zajímavé věnovat tomuto podstatnému duchovnímu impulsu přece jen větší prostor, neboť vliv tohoto tamilského myslitele na J.G. byl trvalý a celoživotní, což lze doložit mimo jiné i posledním přáním, aby jeho popel byl uložen na hoře Arunačála. Větší plocha věnovaná Maharišimu by mohla sloužit také jako prostor pro komparaci myšlenkových světů C.G.J. a tamilského mistra.

Ovšem podstatné je, že se autor práce na základě komparace dobírá jakéhosi společného jmenovatele sumy zkušeností obou významných osobností, kterým je **důraz na bezprostřední, živé a žité zakoušení světa, které je tak klíčové nejen pro divadlo a herectví, ale pro smysluplnou lidskou existenci vůbec**. V uvědoměném důrazu na nesnadné, leč podstatné a životadárné obcování se skutečností vždy znovu a znovu s důrazem na „tady a teď“, je nejdůležitější poselství Štefančíkovy poctivé, důkladné, inspirované a také inspirativní bakalářské práce.

2.

Pokud jde o pravopisnou a jazykovou správnost práce, vyskytují se zde jen drobné chyby, nedostatky a překlepy (např. opakovaný nesprávný přepis Aruančala místo správného Arunačala str.5, či nepřesný překlad zkratky PWST – Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna, jako *vyšší škola*, přičemž se jedná o vysokoškolskou instituci – analogii AMU str.6.)

3.

Co se týče faktických poznámek, jistě by bylo možné úspěšně polemizovat s autorovým tvrzením, že rok 1956 a odhalení kultu osobnosti mělo zvláštní význam v Polsku, naopak je evidentní, že se jednalo o výrazný impuls ve většině tehdejších sovětských satelitů, který se projevil v politickém a společenském uvolnění, které našlo i u nás vyjádření v umělecké sféře (např. vznik Divadla Semafor 1959 nebo Divadla na Zábradlí 1958 atd.) Pokud jde o literaturu, prameny a citace, pracuje s nimi autor jinak výborně, přehledně a pečlivě.

Závěrem – práci Róberta Štefančíka považuji za velmi dobrou, propracovanou a psanou s osobním zaujetím a evidentním vztahem ke zvolenému tématu, což je – dle mého soudu – základním předpokladem pro vznik nejen kvalitního textu, ale jakéhokoli osobního tvůrčího výstupu. *Tady a teď*.

Doporučuji k obhajobě a navrhuji celkovou klasifikaci B.

4.

Podněty k rozpravě:

- Robert Štefančík má za sebou předchozí herecké školení na konzervatoři v Košicích, nyní je v bakalářském stupni na DAMU. Otázka: jak v tomto kontextu vnímá poselství J.G. vzhledem k vlastní žité zkušenosti divadelního školství?
- Kde vidí rozvíjení impulsů práce J.G. v praxi současného českého a slovenského divadla?
- Jak by uplatnil/rozvinul postuláty myšlení ve vlastní umělecké praxi herce/režiséra?